

EDITORIAL

E. Fromm nazval svoje životné dielo Mať alebo byť. Dve jednoduché slová, ktoré skrývajú hlboký zmysel. Autor dokazuje, že cesta šťastným životom nevedie cez telesný pokoj ničnerobenía, ale cez telesnú a duševnú aktivitu. Život svedčí, že E. Fromm sa nemýli. Posol z neba, Kristus, už dávno predniesol blahoslavenstvá, ako zásadný životný program. A tie nie sú o bohatstve ako záruke šťastia, sú o chudobe v duchu, o tom, že vrcholom bytia nie je mať. Vrcholom správnej životnej filozofie je byť, žiť aktívne. Pravdaže, pre mnohých vidina šťastia je v užívaní hmotných statkov („Duša, máš veľké zá soby na mnohé roky. Odpočívaj, jedz, pi a veselo hoduj“, Lk 12, 19). Omyl je hlavne v tom, že nehybné, bez aktivity sú iba mŕtvoľy. Majú svoj klúd, ale sú bez života, teda bez lásky, úsmevu a bez tepla iných ľudí. To nie je výhra.

Aktivita – byť, byť činný v službe iným potvrdzuje, že človek žije, cíti a vníma úsmev, vďaku a lásku druhých. To je výhra. Čo na tom, že čínorodý život je spojený s prekonávaním seba, vyžaduje sebazaprenie a ruší pohodlie. Veľkosť odmeny stojí za námahu. Prezradí to napríklad každý aktívny športovec, každý nositeľ Nobelovej ceny a každý horolezec.

Takže správna životná filozofia otvára náruč budúcnosti, pripravená prijať údery, zahojiť rany a kráčať ďalej. Vie, že na tejto ceste stretne bolesť. Taký človek vie, že zažije bolesť sám, stretne ju u druhých, ale neuzavrie sa do bezpečia nečinnosti. Totiž, utrpenie a bolesť, ako samoučel, zmysel nedávajú. Zmysel im dodáva láska. Matka Tereza (a iní hrdinovia žitej viery) bola poháňaná láskou do takej miery, že premohla strach a išla pomáhať raneným v meste plnom vojnovnej hystérie. A vedela prečo. Jej Majster, ktorému zasvätila svoj život, dal k tomu dobrý príklad. C. Carretto píše, že nie je tajomstvom, že Boh existuje, že je večný, krásny a nesmierny, ale tajomstvom je, že je ukrižovaným Kristom, že je Bohom, ktorý sa zjavuje v chudobnom. Na takého Boha ľudstvo nebolo (a zdá sa, že nie je) zvyknuté. Naozajstné kráľovstvo, skryté od stáročí, je ukrižovaný Boh. A láska, pravá láska, vie iba pomáhať, osviežovať a prísť na kríž, aby povedala zbojníkovi, ktorý sa k nej obracia: „Dnes budeš so mnou v raji“. Toto bolo a stále je čosi úplne nové.

Lenže existuje, ako hovorí C. Carretto, malý „trik“, ktorý je práve pre toho, kto sa bojí utrpenia. Ten trik je: viac miluj, aby si menej trpel. To nie je návod na vyhľadávanie utrpenia. Toho je na svete dosť. To je návod na viac lásky, ktorá je Nebom zjaveným tajomstvom. Keď totiž odmyslíme choroby, chudobu, psychické utrpenie, je veľa ľudí, ktorí bolesť a utrpenie spôsobujú, a to buď v dôsledku chamtivosti, pýchy, túžby po moci, závidi alebo z roztopaše. Škoda!

Tento svet, ako povedal pápež Ján XXIII., nepotrebuje natoľko veľký rozum, ako veľkého ducha. Duch vníma márnivosť nenásytnosti, vidí dôsledky aplikácie rozumu povýšeného na absolútnu veličinu a vie, že najvyšším pokladom ľudstva nie je ropa, nie sú nukleárne zbrane, nie sú zlaté rezervy, ale láska. Len v nej sa môže splniť želanie, aby všetci ľudia boli bratmi.

Jozef Tiňo